



**R. P. Fr. Ioannis Poncii, Corcagia-Hiberni, Ordinis Ff.
Minorvm, Sacrae Theologiae Lectoris Ivbilati, Olim in
Collegio Romano S. Isidori Primarij Professoris;
Philosophiae Ad Mentem Scoti Cursvs Integer**

Poncius, Joannes

Lugduni, 1659

3. Vnde sumatur vnitas numerica, ac specifica motus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95688)

QVÆSTIO III.

Vnde sumatur vniuersus numerus ac specifica Motus.

24 Certe est motum, sicut & quamlibet aliam rem, habere ex natura sua & entitate unitatem tam specificam quam numericam; sed quia nos non possumus naturas rerum declarare, nisi per ordinem ad aliqua extrinseca, quaeritur hic per ordinem, ad quæ extrinseca possumus colligere, quod vnus motus distinguatur specie vel numero ab alio motu, sicut quaesimus in Logica, per quæ principia potuissimus colligere, quod vna relatio distinguatur specie vel numero ab alia relatione.

Pro resolutione aduertendum est motum habere duplicem terminum à quo, vnum negatiuum, & est negatio termini ad quem, quæ necessario debet præexistere in subiecto vt moueatur ad alium terminum, & hic est terminus à quo essentialis motus, quia sine ipso nequit esse de potentia absoluta. Alius est terminus à quo positiuus, & est aliquid positiuum, quod tollitur à subiecto quando mouetur; vt ab aqua tollitur frigus quando calefit seu mouetur ad calorem, & hic terminus vocatur terminus à quo per accidens motus, quia motus posset dari, quamuis non præexistere hic terminus, aqua enim sine dubio posset calefieri quamuis non fuisset ante frigida; neque enim frigiditas inuadat, sed potius impedit calefactionem.

Aduertendum præterea duplicem posse considerari causam effectiuam motus, vnam adæquatam, sine qua scilicet non posset motus esse, sicut intellectus esset causa adæquata intellectus, ex suppositione, quod non posset intellectus produci ab alia causa absque concursu intellectus. Alia est causa inadæquata, quæ scilicet potest quidem mouere mobile, sed non ita quin alia etiam causa possint ipsum mouere simili motu. Talis causa supponitur esse ignis respectu calefactionis, quia non solus ignis potest calefacere, sed etiam Deus & Sol & alia causa.

CONCLUSIO I.

25 Distinctio specifica motus desumitur à distinctione specifica termini ita vt eo ipso quo termini distinguuntur specie, etiam motus debeant distinguere specie. Hæc est omnium, & patet manifeste: quia cum motus tendat essentialiter in terminum, ex eo quod sit acquisitio eius, non potest fieri, quin, si termini distinguantur specie, motus distinguantur specie.

Confirmatur: quia relationes distinguuntur specie quoties termini sic distinguuntur: sed motus est relatio: ergo quoties termini in motum distinguuntur specie, & motus etiam sic distinguuntur.

Confirmatur secundo: quod essentialiter ex natura sua intrinseca dicit ordinem ad aliquid determinatæ speciei, ad quod alterum non dicit ordinem, debet distinguere specie ab illo altero: sed motus ad vnam speciem, verbi gratia calorem, dicit ex natura sua intrinseca ordinem ad aliquid determinatæ speciei, ad quod non dicit ordinem motus ad aliam speciem, verbi gratia albedinem: ergo motus tendentes in diuersas species debent necessario distinguere species inter se. Hinc habetur quod vniuersa specifica duorum motuum inter se, debeat partim desumi ab unitate terminorum ad quos, ita vt non possit quis scire an aliqui motus sint eiusdem speciei, quin cognoscat quod termini sint eiusdem speciei, nam si distinguerentur specie ex distinctione specifica terminorum, debet cognosci, quod non sit talis distinctio in terminis, vt cognoscatur quod non sit distinctio in motibus.

CONCLUSIO II.

26 Etiam ex diuersitate specifica subiecti potest diuersitas specifica motus colligi. Hanc tenet Auerſa q. 26. sec. 12. & est contra communiorē, vt videtur sententiam, & speciatim contra Mastrum d. 15. a. 1.

Probat manifeste: quia motus quo mouetur vnum subiectum, verbi gratia homo, dicit essentialē ordinem ad hominem, nec de potentia absoluta potest esse motus alterius subiecti, verbi gratia leonis, aut motus leonis motus hominis, etiam si haberent terminos eiusdem rationis, verbi gratia calores, vt si tam homo quam leo calefierent: ergo distinguuntur specie illi motus, & eorum distinctio specifica optime colligi potest ex eo, quod dicant ordinem

ad subiecta specie distincta sine recurſu ad terminum, sicut potest ex ordine motuum ad diuersos specie terminos colligi diuersitas specifica illorum absque recurſu ad fundamentum seu mobile. Quæ probatio mihi euidentissima est. Et intelligenda est conclusio quocumque subiecto siue adæquato, siue inadæquato; si tamen detur aliquod subiectum inadæquatum motus, quod non puto, quia reuera nullus motus vllius subiecti distinctæ speciei ab altero subiecto potest esse eiusdem speciei cum motu vllio illius alterius subiecti propter rationem conclusionis. Fateor quidem communiter respici magis distinctionē motus; quæ desumitur à termino, quam illam quæ desumitur à fundamento, & quamuis reuera non minus sit illa, quæ desumitur à fundamento, tamen habetur communiter tanquam si non esset; vnde communiter censeſci solent motus distinctæ speciei, qui habent distinctos terminos, & eiusdem speciei, qui habent terminos eiusdem speciei. Et hoc tantum vult Philosophus tex. 31. & sic etiam quicumque alius ex antiquis Doctoribus, cuius auctoritatem non placeret negare, exponi potest.

27 Obijciens. Idem calor erit in specie siue in ligno, siue in aqua: ergo & eademeductio in specie, & consequenter idem motus in specie; ergo non desumitur specifica diuersitas motus à diuersitate subiectorum.

Confirmatur: quia denominatio motus accipitur à termino solummodo: ergo & specificatio. Probat antecedens: quia motus ad calorem dicitur calefactio, motus ad albedinem dealbatio, & ita de reliquis.

Respondet negando consequentiam: quiaeductio dicit ordinem essentialē ad subiectum sic, vt non possit esse in alio, calor autem non dicit talem ordinem.

Ad confirmationem respondeo, negando consequentiam, quia denominatio illa est arbitraria, & si placeret hominibus possent etiam desumere illam à subiecto; vt si vellent vocare motum ligni ad albedinem ligni albationem, hæc enim denominatio non à termino solum, sed à subiecto desumitur.

CONCLUSIO III.

28 Non desumitur specificatio motus à termino positiuo à quo. Hæc est communior, & patet: quia acquisitio termini ad quem eadem numero & specie posset esse, quamuis diuersissimi essent termini positiuus à quibus: eadem enim numero & specie dealbatio posset esse, siue subiectum mutaretur à nigredine, siue à rubedine, siue à quocumque alio calore, imo esset eadem, quamuis nullus præcessisset terminus à quo positiuus, quia reuera nullam habet essentialē connexionem cum termino positiuo à quo; frustra enim & absque vlllo fundamento assereretur talis connectio. Quæ res tam clara est, vt non indigeat vltiori probatione, præsertim cum oppositæ sententiæ nullum sit vllius pondere fundamentum.

CONCLUSIO IV.

29 Idem daretur aliquod agens, quod posset mouere determinatis motibus, quibus non posset mouere aliud agens diuersæ speciei, motus illi qui prouenerent ab ipso, posset specificari per ordinem ad illud agens, non recurſendo ad terminum ad quem; quando autem motus proueniens ab agente vnius speciei potest prouenire ab agente diuersæ speciei, distinctio specifica motus non potest prouenire ab agentibus. Hæc videtur esse quoad primam partem contra Mastrum. Sed probatur illa pars prima ex dictis: quia ad cognoscendum quod aliqua distinguantur specie, sufficit quod cognoscatur vnum ex ipsis dicere ordinem ex natura sua intrinseca ad speciem aliquam, ad quam alterum non dicit ordinem, quia ex illo ipso ordine sequitur necessario distinctio specifica ipsius; ergo eo ipso, quo motus aliquis petit ex natura sua intrinsece prouenire ab agente vnius speciei, à quo alius motus nequit prouenire, debet colligi esse distinctæ speciei ab alio motu, & consequenter in tali casu specificaretur motus à tali agente.

Probat etiam secunda pars: quia non potest colligi diuersitas specifica aliquorum per ordinem ad aliqua, nisi quatenus vnum respiceret aliquid, quod alterutrum non respicit: ergo quoties vnus motus potest prouenire à diuersis specie agentibus, non potest colligi quod motus proueniens

Non desumitur specificatio motus à termino positiuo à quo.

Quomodo ab agente posset desumi specificatio motus.

Distinctio specifica motus desumitur à distinctione specifica termini.

Vniuersa specifica motus desumitur partim ab unitate specifica termini.

Ex diuersitate specifica subiecti etiam determinatur distinctio motus.

proueniens ab vno ex illis agentibus distinguatur specie a proueniente ab altero agente.

30 *Obijcies* contra primam partem: Aristoteles agens de specificatione motus, non facit mentionem de motore: ergo putauit motum specificari à motore.

Respondeo, quidquid sit de antecedente, negando consequentiam: quia sufficiebat intento ipsius dare aliqua principia, vnde specificatio motus posset colligi, nec erat necesse, vt assignaret omnia specificationis principia.

Obijcies secundo quotiescumque sunt motus qui exigunt determinata agentia ita, vt vnus non possit provenire ab eo, à quo alter provenit, necessario illi motus habebunt distinctos specie terminos: ergo in tali casu sufficienter desumi potest specificatio eorum à terminis, nec est recurrendum ad agentia.

Respondeo primo concedendo totum; nec id est contra conclusionem, quæ non dicit, necessario debere desumi specificationem motus ab agente ita, vt aliunde non posset desumi; sed eam ab ipso etiam posse aliquando desumi in casu tali, si casus ille sit possibilis.

Respondeo secundo dubitari posse de antecedente, quia posset fieri quod calefactio vnius subiecti non posset provenire ab vno agente, & posset ab alio: in tali autem casu motus istius subiecti specificaretur ab agente, hoc est colligeretur distinctio specifica ipsius ab alia calefactione alterius subiecti proueniente ab alio agente; cum tamen vtrique calefactio haberet terminum eiusdem speciei.

31 *Dices*: si terminus vtriusque calefactionis sit eiusdem speciei & etiam subiectum; non videtur possibile quod vna posset ab vno agente provenire, à quo non posset altera: vel ex parte termini vel ex parte fundamenti haberetur specificatio motus, & consequenter non specificatur ab agente.

Respondeo negando ultimam consequentiam, tum quia licet sufficienter haberetur specificatio ipsius à termino & fundamento, tamen posset etiam sumere specificationem ab agente: tum præcipue quia posset distinctio subiectorum aliquando desumi ab agentibus nam eo ipso quo videretur vnum subiectum posse calefieri ab aliquo agente, à quo alterum non posset, colligi posset optime distinctio vtriusque subiecti.

Quod si quæras absolute & simpliciter, an distinguantur etiam specie ex distinctione specifica agentium.

Respondeo, in sententia eorum qui identificant motum & actionem, affirmatiue, quia quoties agentia distinguuntur specie, toties necessario actiones distinguuntur specie, & consequenter motus, propter easdem rationes, quibus probatum est motus distingui specie, quoties subiecta distinguuntur specie. At in sententia nostra, qui distinguimus realiter actionem à motu, existimo eundem numero motum qui provenit ab vno agente, posse provenire ab alio agente specie distincto, & consequenter non necessario distingui specie motus ad distinctionem agentium specificam.

32 *Ex his patet* quomodo poterit colligi quinam motus sint eiusdem speciei: nam omnes illi motus, ad quos distinguendos specie non habemus principia sufficientia, neque ex parte termini ad quem, neque ex parte subiecti, neque ex parte agentis, debent dici esse eiusdem rationis, quia non sunt multiplicanda entia sine necessitate.

Dices: motus successivus & instantaneus sunt diuersæ speciei, & tamen posset fieri, quod ab eodem agente idem subiectum moueretur ad eundem terminum specie, nunc successivus nunc instantaneus, vt si Deus aquam calefaceret hodie in instanti & cras successivus: ergo non debet dici quod motus omnes sint eiusdem speciei, quando non habemus sufficientia principia ad eos distinguendos specie neque ex parte agentis, neque ex parte subiecti, neque ex parte termini ad quem.

Respondeo distinguendo maiorem: in quantum dicunt acquisitiones terminorum, nego maiorem: in quantum acquisitiones illæ, quæ sunt in motu successivo, includunt negationem coexistentiæ in prima productione sui concedo maiorem; & concessa minori, distinguo consequens: in quantum dicunt acquisitiones terminorum, nego consequentiam; in quantum vnus ex ipsis dicit negationem

istius coexistentiæ suarum partium pro prima productione, quam negationem non dicit alter motus, nempe instantaneus, concedo consequentiam.

33 *Dices secundo*: motus successivus, vt successivus, dicit essentialiter illam negationem: ergo si distinguitur ab instantaneo vt dicit illam negationem, distinguitur essentialiter ab illo, vt est successivus, & consequenter si non potest colligi quod sit successivus ex termino agente aut subiecto, non poterit esse vera doctrina præmissa.

Respondeo, negando consequentiam ultimam, quia doctrina præmissa tantum vult, quod motus, qui non apparent distinctæ speciei ex semetipsis, sed quorum distinctio specifica debet colligi ab extrinseco, non debeant distinguui specie, nisi vel termini, vel subiecta, vel agentia sint distinctæ speciei, & non sufficere etiam quod agentia sint distinctæ speciei, distinctio autem illa successionis & instantaneitatis apparet in ipsis motibus ex semetipsis absque recurso ad extrinsecum principium. Deinde conclusio loquitur de motibus quo ad positum, quæ includunt, non quoad negatiua, quæ ab illis positivis separari possunt.

34 *Dices tertio*: motus quo mouetur voluntas libere, & quo mouetur necessario, sunt distinctæ speciei: sed ipsorum distinctio non apparet ex ipsis motibus, neque colligi potest ab agente aut subiecto aut termino: ergo adhuc non significatur sufficienter quomodo potest colligi distinctio aut unitas specifica motus. Probat minor quoad primam partem: quia qui videt hominem volentem aliquid, non scit eo ipso vtrum necessario velit an libere: ergo non apparet ex ipsis motibus quod sint distinctæ speciei motus liber, & motus qui est necessarius. Probat quoad alias partes: quia si moueret voluntas se ipsam libere ad eandem volitionem, ad quam alias moueret se necessario, esset idem terminus & idem subiectum, & idem agens, & tamen motus illi essent distinctæ speciei: ergo distinctio illorum motuum non posset desumi à termino, subiecto aut agente.

Respondeo negando minorem: nam quando mouetur libere mouetur à se ipsa, quando verò mouetur necessario, mouetur ab aliquo alio, & consequenter illi motus habent agentia distinctæ speciei, imo & terminos, etiam ex suppositione, quod voluntas non possit necessitari ad volitionem aliquam quam libere producit, quæ est sententia multorum.

Ad probationem minoris, quoad alias partes, *Respondeo* negando suppositum, nempe quod voluntas posset mouere se necessario ad volitionem illam, quam libere producit, saltem absque concurrentia alicuius alterius causæ, quæ non concurreret, quando produceret illam libere; quod si concurreret alia causa, tum distinctio volitionum illarum, quantum ad libertatem & necessitatem posset desumi ab ordine ad illam aliam causam.

35 Sed vt rem ipsam declaremus, vel illa ipsa volitio, quæ est libera voluntati, potest esse necessaria ipsi, vel non; si non potest, tollitur tota difficultas, quia quando mouetur libere & necessario, habet terminos distinctæ speciei. Si potest, dicendum est, quod volitio libera & necessaria, & motus liber, ac necessarius non distinguantur specie, quoad entitatem suam, sed quod distinguantur accidentaliter, quia vna nimirum provenit à voluntate, vt est potens eam producere, vel non producere, eadem verò volitio, vel alia eiusdem speciei, vt est necessaria, habet provenire à voluntate, vt ponit habet facultatem ponendi oppositum; de quo in libris de anima disputatione de voluntate.

CONCLUSIO VI.

36 *V*nitatis numerica motus requirit necessario unitatem subiecti, ac termini ad quem; non verò temporis, nec termini à quo positiui, nec agentis, nisi quando agens coincidit cum subiecto. Hæc est communior, & probatur prima pars: motus est respectus, & consequenter dicit essentialiter connexionem cum fundamento, ac termino; ergo nequit esse vnus numero, nisi sit vnus numero terminus, & vnus numero subiectum.

Probat quoad secundam partem de tempore, ac termino à quo positiui, quia non potest assignari, cur haberet necessariam connexionem cum illis sic, vt non posset

Quando motus sunt eiusdem speciei.

Quomodo motus successivus & instantaneus distinguantur specie.

Quomodo distinguuntur volitio libera à necessaria.

Unitas numerica motus requirit unitatem subiecti ac termini ad quem non vero temporis nec agentis.

posset esse absque illis idē numero motus: quæ etiā ratio probat de agente, nisi in casu, quo excipitur: excipitur autem ille casus, quia quando coincidunt agens & subiectū, sicut motus idē numero nequit habere plura subiecta, sed numeratur pro numeratione subiectorum; ita etiam numerari debet pro numeratione agentium. Quod si motus & actio identificarentur, vniuersaliter deberet motus numerari pro numeratione agentium: nam sicut vna numero actio non posset provenire à pluribus numero agentibus, ita etiā vnus numero motus ab illis provenire posset.

Aduertendum porro, quod de facto motus producti diuerso tempore sint distincti numero, quia idem terminus numero non produciuntur diuersis temporibus; & eodem modo etiā diuersificatur numero de facto pro diuersitate agentium quia diuersa agētia adæquata (de quibus loquor) non produciunt eundem numero terminum; nec hoc est contra conclusionem, quæ solum allērit, quod non necessario simpliciter loquendo motus numeretur pro numeratione temporis, aut agentis.

Addendum deinde, quod quando dicimus motum specificari à termino, id præcipue intelligendum de termino proximo, qui per motum illum immediate acquiritur; non vero de termino remoto, & mediate ad quem disponderet, & esset ordinatus à natura terminus ille proximus; nam calefactio ordinata ad ignem non necessario distinguitur specie ab ea, quæ ordinatur ad lapidem.

QVÆSTIO IV.

Quomodo Motus opponuntur inter se, & cum quiete, & ad quæ predicamenta datur.

Quomodo motus inter se contrariantur.

37 *Q* Vinque modis ait Philosophus motus inter se contrariari. Primo si terminus à quo vnus est terminus ad quē alterius: vt si mobile moueatur ab aliquo alio ad calorem, & si à calore moueatur ad aliquid aliud: contrariantur autem hi motus, quia non potest fieri, vt simul & semel mobile moueatur duobus moribus, quorum vno moueretur à calore, verbi gratia, & alio moueretur ad calorem, alias moueretur & non moueretur ad calorem.

Secundo, si termini à quibus sint contrarij, vt si quidpiā moueretur à nigredine & ab albedine; hi motus sunt contrarij: quia non potest fieri saltem naturaliter, vt mobile idem possit moueri simul & semel à formis contrariis, verbi gratia, à calore & frigore: tum quia vel calor & frigus non possunt esse simul in eodem subiecto, atque adeo nec poterit simul ab illis moueri; vel certe si possint esse simul, non potest moueri à calore, nisi per introductionem frigoris: sed quando introducit frigus in mobile, non potest moueri à frigore, quia mouetur ad frigus, alias moueretur simul à frigore & ad frigus.

Tertio, si termini ad quos sunt contrarij, vt si moueretur quis ad calorem & frigus: & quidem hi motus sunt contrarij, quando termini ad quos, perveniunt ad illum gradum, in quo sunt incompatibiles, quia tum certum est idē mobile non posse simul illis moribus moueri; quia alias termini ad quos non essent incompatibiles: at licet termini ad quos aliquorum motuum essent secundum speciem contrarij, si tamen hoc non obstante possunt esse incompatibiles in aliquibus gradibus remissis, motus ad illos in illis gradibus non erunt contrarij, proprie loquendo, quādoquidem idem subiectum posset illis simul moueri.

38 *Q*uarto, si terminus à quo vnus est contrarius termino ad quem alterius, vt si quidpiā moueretur à frigore, & aliud vel idem ad calorem. Addit autem Philosophus, inter duos motus non esse contrarietatem, quia vnus & idem motus potest esse & à termino à quo & ad terminum ad quem, qui sunt termini contrarij, vt si quis moueatur à frigore ad calorem.

Sed contra hoc dices, si quis moueretur à frigore ad aliquid aliud quod non esset calor, vt verbi gratia, albedinem, & idem vel aliud moueretur ad calorem, non esset vnus & idem motus, sed duo motus distincti: si enim: ergo non obstante ratione Philosophi huiusmodi motus possent esse contrarij.

Respondeo, negando consequentiam, quia quotiescūque, transitur à frigore ad aliquid aliud, quod non est calor ille motus erit compatibilis cum motu ad calorem: ergo nunquā potest fieri quod motus à termino, à quo qui est contrarius termino ad quem, sit contrarius motui, quo acquiritur terminus ille ad quem.

Quinto denique, si tam termini ad quos, quam terminus à quibus sint contrarij, vt si detur motus à calore ad frigus, & à frigore ad calorem: & hi motus sunt contrarij propter rationes illas, propter quas motus contrarij secundo & tertio modo sunt contrarij.

Dices: motus à frigore ad albedinem, & à calore ad albedinem sunt eiusdem speciei: ergo non sunt oppositi, & consequenter falsa est secunda oppositio. Probatur antecedens quia motus non specificatur à termino à quo positiuo, vt dictum est quæstione præcedenti: probatur consequentia quia res eiusdem speciei non opponuntur.

Respondeo, distinguendo consequens: non opponuntur inter se proprie loquendo, concedo; non opponuntur in hoc sensu, quod idem vtroque motu nequeat simul moueri, sicut potest aliis diuersis motibus, nego consequentiam.

39 Et hoc sufficiat quantum ad oppositionem motuum inter se; quantum autem ad oppositionem motus cum quiete, aduertendum est duplicem posse considerari quietem mobilis: vnā quæ consistit in permanentia eius sub forma, à qua receditur per motum, & quæ est terminus à quo eius; alterā, quæ consistit in permanentia mobilis sub termino ad quem motus. Certum autem est, motum, vt motum, vtroque quieti contrariari & opponi in hoc sensu, quod motus, vt motus, cum neutra quiete possit simul esse in eodem mobili: non quidem cum quiete, quæ est permanentia eius sub termino à quo, quia per motum tollitur illa quies, sicut & ipse terminus à quo, alias non esset terminus à quo: nec etiam cum quiete, quæ est permanentia eius sub termino ad quem, quia quando permanet sub illo termino, iam non est amplius motus, nec verum est proprie, quod mobile moueatur, sed quod fuerit motum. Quia tamen motus ordinatur ad illam quietem, & hæc acquiritur mediante motu, sicut tollitur per motum altera quies, potest dici quod non tam proprie contrarietur, aut opponatur quieti, quæ est permanentia sub termino ad quem, sicut contrariatur quieti, quæ est permanentia sub forma, quæ est terminus à quo: nec de hoc potest esse alia difficultas, quam de nomine, nec etiam indiget alia probatione quam explicatione: & propterea ad determinandas has duas quæstiones huius partes, non adhibui conclusiones vllas expressas, sicut iam ad vltimæ partis solutionem adhibebo.

CONCLUSIO I.

40 *D*atur motus ad substantiam, quantum ad substantiam & qualitatem. Hæc est communior, & probatur quoad primam partem de substantia: quia materia prima mouetur ab vna forma substantiali ad aliam, & mediante hoc motu ipsius produciuntur substantia ex materia & forma illa resultans: ergo datur motus ad substantiam.

Datur motus ad substantiam quantum ad substantiam & qualitatem.

Dices illum motum non esse motum proprie dictū, quia non est successiuus, sed esse instantaneam mutationem.

Contra, quia hic agimus de motu vt sic, abstracto à successiuo, & instantaneo.

Deinde, quando comburitur successiue palea, est satis probabile, vt alias dicemus, quod producat successiue forma substantialis ignis, & quod materia prima paleæ moueatur successiue: ergo quamuis ageretur hic de motu successiuo, adhuc verum esset, quod daretur motus ad substantiam.

Probatur quoad quantitatem: quia quantitas de nouo acquiritur in augmentatione, ita vt substantia quæ antea erat minor, postea fiat maior, & quidem acquiritur successiue mediante actione vera & reali: ergo datur motus ad illam.

Confirmatur in illa sententia, quæ tenet quod in rarefactione acquiratur noua quantitas sine subiecto nouo substantiali, quia hoc supposito non potest esse vlla tergiuersatio, quin admitti debeat hæc pars conclusionis. An autē illa sententia sit vera, suo loco dicetur in libris de generatione.

Y y 41 *Aduerte*